

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 1. júna 2017*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Environmentálna zodpovednosť — Smernica 2004/35/ES — Článok 17 — Časová pôsobnosť — Prevádzkovanie vodnej elektrárne spustenej do prevádzky pred uplynutím lehoty na prebratie tejto smernice — Článok 2 bod 1 písm. b) — Pojem ‚environmentálna škoda‘ — Vnútroštátna právna úprava, ktorá vylučuje akúkoľvek škodu krytú povolením — Článok 12 ods. 1 — Prístup k spravodlivosti vo veciach týkajúcich sa životného prostredia — Aktívna legitímácia — Smernica 2000/60/ES — Článok 4 ods. 7 — Priamy účinok“

Vo veci C-529/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko) z 24. septembra 2015 a doručený Súdnemu dvoru 7. októbra 2015, ktorý súvisí s konaním:

Gert Folk,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predsedníčka prvej komory R. Silva de Lapuerta, sudcovia E. Regan, J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev a S. Rodin (spravodajca),

generálny advokát: M. Bobek,

tajomník: K. Malacek, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 19. októbra 2016,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Gert Folk, v zastúpení: G. Folk, Rechtsanwalt,

— rakúska vláda, v zastúpení: C. Pesendorfer, splnomocnená zástupkyňa,

— Európska komisia, v zastúpení: E. White, E. Manhaeve a A. C. Becker, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 10. januára 2017,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: nemčina.

Rozsudok

- 1 Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (Ú. v. EÚ L 143, 2004, s. 56; Mim. vyd. 15/008, s. 357), v znení zmenenom a doplnenom smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES z 23. apríla 2009 (Ú. v. EÚ L 140, 2009, s. 114) (ďalej len „smernica 2004/35“), a článku 4 ods. 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 2000, s. 1; Mim. vyd. 15/005, s. 275).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci preskúmania opravného prostriedku, ktorý podal Gert Folk proti rozhodnutiu vydanému Unabhängiger Verwaltungssenat für die Steiermark (Nezávislý správny súd Štajerska, Rakúsko) o zamietnutí sťažnosti v oblasti životného prostredia.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2004/35

- 3 Odôvodnenia 24, 25 a 30 smernice 2004/35 znejú:
  - „(24) je potrebné zabezpečiť, aby boli k dispozícii účinné spôsoby vykonávania a vymožitelnosti pri súčasnom zabezpečení, aby boli primerane chránené legitímne záujmy príslušných prevádzkovateľov a ostatných zainteresovaných strán. Príslušné orgány by mali byť zodpovedné za špecifické úlohy, ktoré si vyžadujú príslušné administratívne rozhodovanie, konkrétne povinnosť posúdiť závažnosť škody a určiť, aké nápravné opatrenia by sa mali prijať.
  - (25) osoby postihnuté environmentálnou škodou alebo osoby, ktoré by mohli byť environmentálnou škodou postihnuté, by mali mať právo požiadať príslušný orgán, aby prijal opatrenia. Ochrana životného prostredia je však v plošnom záujme, pri ktorom jednotlivci nebudú vždy konať alebo nebudú mať možnosť konať. Mimoslávne organizácie, ktoré podporujú ochranu životného prostredia, by preto mali mať možnosť náležito prispievať k účinnému vykonávaniu tejto smernice.“
  - ...
  - (30) ustanovenia tejto smernice by sa nemali vzťahovať na škody vzniknuté pred uplynutím lehoty na vykonávanie tejto smernice.“
- 4 Podľa článku 2 bodu 1 písm. b) smernice 2004/35 sa „environmentálnou škodou“ na účely tejto smernice rozumie „škoda na vode, ktorou je akákoľvek škoda, ktorá má závažné nepriaznivé účinky na ekologický, chemický a/alebo kvantitatívny stav a/alebo ekologický potenciál príslušných vôd, ako je definovaný v smernici 2000/60/ES, s výnimkou nepriaznivých účinkov, na ktoré sa vzťahuje článok 4 ods. 7 uvedenej smernice“.
- 5 Článok 12 smernice 2004/35, nazvaný „Žiadosť o konanie“, stanovuje:
  - „1. Fyzické alebo právnické osoby:
    - a) postihnuté alebo ktoré by mohli byť environmentálnou škodou postihnuté alebo

- b) majúce dostatočný záujem o rozhodovanie týkajúce sa environmentálnej škody alebo poprípade
- c) odvolávajúce sa na porušenie práva, kde to zákon o správnom konaní členského štátu požaduje ako podmienku,

sú oprávnené predložiť príslušnému orgánu pozorovania týkajúce sa prípadov environmentálnych škôd alebo bezprostrednej hrozby vzniku takýchto škôd, ktorých sú si vedomé a majú právo požiadať príslušný orgán, aby prijal opatrenia podľa tejto smernice.

Členské štáty určia čo predstavuje ‚dostatočný záujem‘ a ‚porušenie práva‘.

Na tento účel sa záujem mimovládnej organizácie, ktorá podporuje ochranu životného prostredia a spĺňa požiadavky podľa vnútroštátneho práva, považuje za dostatočný na účely pododseku b). Takéto organizácie sa taktiež považujú za organizácie majúce práva, ktoré by sa mohli považovať za porušené na účel pododseku c).

2. K žiadosti o konanie musia byť priložené príslušné informácie a údaje na podporu pozorovaní predložených v súvislosti s príslušnou environmentálnou škodou.

3. Ak žiadosť o konanie a sprievodné pozorovania preukážu hodnoverným spôsobom, že environmentálna škoda existuje, príslušný orgán posúdi všetky takéto pozorovania a žiadosti o konanie. Za takých okolností príslušný orgán príslušnému prevádzkovateľovi umožní, aby sa k žiadosti o konanie a k sprievodným pozorovaniam vyjadril.

4. Príslušný orgán podľa možnosti čo najskôr a v každom prípade v súlade s príslušnými ustanoveniami vnútroštátneho práva informuje osoby uvedené v odseku 1, ktoré orgánu predložili svoje pozorovania, o svojom rozhodnutí súhlasiť alebo zamietnuť žiadosť o konanie a svoje rozhodnutie odôvodní.

5. Členské štáty môžu rozhodnúť, že neuplatnia odseky 1 a 4 na prípady bezprostrednej hrozby vzniku škody.“

6 Článok 13 smernice 2004/35 s názvom „Preskúmania“ znie:

„1. Osoby uvedené v článku 12 ods. 1 musia mať prístup k súdu alebo inému nezávislému a nestrannému verejnemu orgánu, ktorý má právomoc preskúmať procesnú a vecnú zákonnosť rozhodnutí, konania alebo nekonania príslušného orgánu na základe tejto smernice.

2. Táto smernica platí bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré upravujú prístup k spravodlivosti a ustanovenia, ktoré vyžadujú, aby sa pred využitím súdneho konania vyčerpali všetky administratívne postupy preskúmania.“

7 Článok 17 uvedenej smernice, nazvaný „Dočasné uplatňovanie [Časová pôsobnosť – *neoficiálny preklad*]“, stanovuje:

„Táto smernica sa nevzťahuje na:

- škody spôsobené emisiou, udalosťou alebo haváriou, ku ktorej došlo pred dátumom uvedeným v článku 19 ods. 1,
- škody spôsobené emisiou, udalosťou alebo haváriou, ku ktorej dôjde po dátume uvedenom v článku 19 ods. 1 ak sú spôsobené špecifickou činnosťou, ktorá bola vykonaná a skončila pred uvedeným dátumom,
- škody, ak od emisie, udalosti alebo havárie, ktoré škodu spôsobili, uplynulo viac ako 30 rokov.“

8 Podľa článku 19 ods. 1 tej istej smernice:

„Členské štáty uvedú do 30. apríla 2007 do účinnosti zákony, iné právne predpisy a administratívne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Okamžite o tom budú informovať Komisiu.

Ak členské štáty prijímú takéto opatrenia, tieto budú obsahovať odkaz na túto smernicu alebo budú takýmto odkazom doplnené pri príležitosti ich oficiálneho uverejnenia. Spôsoby uvádzania takýchto odkazov stanovujú členské štáty.“

Smernica 2000/60

9 Článok 4 smernice 2000/60, nazvaný „Environmentálne ciele“, vo svojom odseku 7 stanovuje:

„Členské štáty neporušia túto smernicu, keď:

- je neúspech pri dosahovaní dobrého stavu podzemnej vody, dobrého ekologického stavu, prípadne dobrého ekologického potenciálu, alebo pri predchádzaní zhoršenia stavu útvaru povrchovej alebo podzemnej vody dôsledkom nových modifikácií fyzikálnych vlastností útvaru povrchových vôd alebo zmien úrovne hladiny útvarov podzemnej vody, alebo
- sa nepodarí zabrániť zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody z veľmi dobrého na dobrý v dôsledku nových trvalo udržateľných rozvojových činností človeka

a súčasne sú splnené všetky nasledujúce podmienky:

- a) uskutočnia sa všetky realizovateľné kroky na obmedzenie nepriaznivého dopadu na stav vodného útvaru;
- b) dôvody úprav alebo zmien sú menovite uvedené a vysvetlené v pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia vyžadovaného článkom 13 a ciele sa vyhodnotia každých šesť rokov;
- c) dôvody pre tieto úpravy alebo zmeny sú dôvodmi nadradeného verejného záujmu a/alebo prínos z dosiahnutia cieľov stanovených v odseku 1 pre životné prostredie a spoločnosť prevažuje nad prínosom nových úprav alebo zmenami pre ľudské zdravie, udržaním ľudskej bezpečnosti alebo trvalo udržateľným rozvojom a
- d) očakávané prínosy týchto úprav alebo zmien vodného útvaru nie je možné z dôvodov technickej realizovateľnosti alebo neprimeraných nákladov dosiahnuť inými prostriedkami, ktoré sú podstatne lepšou environmentálnou voľbou.“

Rakúske právo

- 10 Bundes-Umwelthaftungsgesetz (spolkový zákon o environmentálnej zodpovednosti, ďalej len „B-UHG“) prijatý s cieľom prebrať smernicu 2004/35 vo svojom § 4, nazvanom „Definície“, stanovuje:

„Na účely tohto zákona platia tieto definície:

(1) Environmentálnou škodou sa rozumie:

- a) každá závažná škoda na vode, t. j. každá škoda, ktorá má závažné nepriaznivé účinky na ekologický, chemický alebo kvantitatívny stav alebo ekologický potenciál príslušných vôd v zmysle Wasserrechtsgesetz 1959 (Vodoprávny zákon z roku 1959, ďalej len „WRG“), a nie je krytá povolením udeleným na základe WRG, a

...“

- 11 Ustanovenie § 11 B-UHG, nazvané „Environmentálna sťažnosť“, znie:

„(1) Fyzické alebo právnické osoby, ktorých práva môžu byť poškodené vzniknutou environmentálnou škodou, môžu písomnou sťažnosťou požiadať okresný správny úrad, v ktorého územnej pôsobnosti vznikla deklarovaná environmentálna škoda, aby prijal opatrenia v zmysle § 6 a § 7 ods. 2...“

(2) Za práva v zmysle odseku 1 prvej vety sa považujú

...

2. pokiaľ ide o vody: existujúce práva v zmysle § 12 ods. 2 WRG a

...“

- 12 Ustanovenie § 18 B-UHG s názvom „Prechodné ustanovenia“ stanovuje:

„Tento spolkový zákon sa nevzťahuje na

1. škody spôsobené emisiami, udalosťami alebo haváriami, ku ktorým došlo pred nadobudnutím účinnosti tohto spolkového zákona,
2. na škody spôsobené emisiami, udalosťami alebo haváriami, ku ktorým došlo po nadobudnutí účinnosti tohto spolkového zákona, pokiaľ súvisia s činnosťou, ktorá bola nepochybne ukončená pred nadobudnutím účinnosti tohto spolkového zákona, a

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 13 Spoločnosť Wasserkraftanlagen Mürzzuschlag GmbH prevádzkuje vodnú elektrárňu na rieke Mürz s výpustnou oblasťou v dĺžke 1 455 m. Pán Folk má povolenie na lov rýb po prúde rieky smerom od vodnej elektrárne na oboch brehoch rieky Mürz v oblasti s dĺžkou približne 12 km.
- 14 O povolení prevádzkovať elektrárňu rozhodol Landeshauptmann von Steiermark (predseda vlády Spolkovej krajiny Štajersko, Rakúsko) 20. augusta 1998. Spustená do prevádzky bola v roku 2002, teda pred nadobudnutím účinnosti smernice 2004/35.

- 15 Podľa navrhovateľa vo veci samej prevádzka uvedenej vodnej elektrárne spôsobila závažné environmentálne škody, ktoré poškodili prirodzenú reprodukciu rýb a viedla k ich nadmernému úhynu na značne dlhom úseku rieky Mürz. Z dôvodu krátkodobého, avšak závažného kolísania vodnej hladiny oblasti zvyčajne pokryté vodou veľmi rýchlo vysychali, takže malé a juvenilné ryby uviazli vo vodnej oblasti oddelenej od hlavného toku rieky, bez možnosti sa k nemu pripojiť. Toto opakované kolísanie ovplyvňuje pomerne dlhý úsek rieky a vyplýva jednak z neexistencie obtokového kanála na úrovni elektrárne, a jednak zo spôsobu jej fungovania.
- 16 Nezávislý správny súd Štajerska rozhodnutím z 15. mája 2012 zamietol príslušnú sťažnosť, ktorú na základe § 11 B-UHG podal navrhovateľ vo veci samej.
- 17 Uvedený súd sa v podstate domnieval, že prevádzka vodnej elektrárne predmetnej vo veci samej bola povolená rozhodnutím predsedu krajinskej vlády Štajerska v súlade s právnou úpravou o vodách z 20. augusta 1998, a v ktorom boli nariadené aj zvyškové množstvá vôd. V súlade s § 4 ods. 1 písm. a) B-UHG je teda škoda, ktorú uviedol pán Folk, krytá týmto rozhodnutím. V dôsledku toho nemožno túto škodu v zmysle tohto ustanovenia považovať za environmentálnu škodu.
- 18 Pán Folk podal proti rozhodnutiu Nezávislého správneho súdu Štajerska z 15. mája 2012 opravný prostriedok na Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko), v ktorom tvrdí, že B-UHG je v rozpore so smernicou 2004/35 v rozsahu, v akom vedie k tomu, že každé povolenie v súlade s právnou úpravou o vodách vylučuje existenciu environmentálnej škody.
- 19 Za týchto podmienok Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je smernica 2004/35 uplatniteľná aj na škody, ktoré síce ešte vznikajú aj po dátume uvedenom v článku 19 ods. 1 tejto smernice, ale pochádzajú z prevádzky zariadenia (vodná elektráreň) povoleného a spusteného do prevádzky pred týmto dátumom a ktoré sú kryté povolením podľa práva o ochrane vôd?

2. Bráni smernica 2004/35, najmä jej články 12 a 13, vnútroštátnemu ustanoveniu, ktoré zakazuje osobám s rybárskym povolením podať návrh na začatie konania v zmysle článku 13 tejto smernice v súvislosti s environmentálnou škodou v zmysle článku 2 bodu 1 písm. b) smernice?

3. Bráni smernica 2004/35, najmä jej článok 2 bod 1 písm. b), vnútroštátnemu ustanoveniu, ktoré z pojmu ‚environmentálna škoda‘ vylučuje škodu, ktorá má závažné nepriaznivé účinky na ekologický, chemický a/alebo kvantitatívny stav alebo ekologický potenciál príslušných vôd, ak je škoda krytá povolením udeleným na základe vnútroštátneho zákonného ustanovenia?

4. V prípade kladnej odpovede na tretiu otázku:

Má sa v prípadoch, v ktorých sa pri povolení udelenom podľa vnútroštátnych ustanovení neskúmali kritériá článku 4 ods. 7 smernice 2000/60 (resp. jej vnútroštátnych vykonávacích predpisov), pri posúdení otázky, či ide o environmentálnu škodu v zmysle článku 2 bodu 1 písm. b) smernice 2004/35, priamo uplatniť článok 4 ods. 7 smernice 2000/60 a preskúmať, či sú splnené kritériá tohto ustanovenia?“

O prejudiciálnych otázkach

- 20 Na prvú, tretiu a štvrtú otázku treba odpovedať pred zodpovedaním druhej otázky, ktorej preskúmanie si vyžaduje, aby bola smernica 2004/35 uplatniteľná a aby išlo o environmentálnu škodu zahrnutú v tejto smernici.

O prvej otázke

- 21 Vnútroštátny súd sa svojou prvou otázkou v podstate pýta, či sa článok 17 smernice 2004/35 má vykladať v tom zmysle, že táto smernica je z hľadiska *ratione temporis* uplatniteľná na environmentálne škody, ku ktorým došlo po 30. apríli 2007, ktoré však boli spôsobené prevádzkou zariadenia, ktoré bolo v súlade s právnou úpravou o vodách povolené a spustené do prevádzky pred týmto dňom.
- 22 Súdny dvor už rozhodol, že z článku 17 prvej a druhej zarážky smernice 2004/35 v spojení s jej odôvodnením 30 vyplýva, že táto smernica sa vzťahuje len na škody spôsobené emisiou, udalosťou alebo haváriou, ku ktorej došlo 30. apríla 2007 alebo neskôr, keď tieto škody vyplývajú buď z činností vykonávaných k tomuto dňu alebo neskôr, alebo z činností vykonávaných pred týmto dňom, ktoré však neboli ukončené pred uplynutím uvedeného dňa (pozri rozsudok zo 4. marca 2015, Fipa Group a i., C-534/13, EU:C:2015:140, bod 44).
- 23 Z materiálov v spise, ktoré má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že vodná elektrárň v prejednávanej veci získala povolenie a bola spustená do prevádzky pred rokom 2007. Je tiež nesporné, že po 30. apríli 2007 jej prevádzka viedla k závažným kolísaniam vodnej hladiny rieky Mürz, ktoré viedli k nadmernému úhynu rýb. Tieto opakované kolísania treba považovať za emisiu, udalosť alebo haváriu, ku ktorej došlo po 30. apríli 2007, čo je deň, dokedy mali členské štáty prebrať smernicu 2004/35.
- 24 Navyše, ako uviedol generálny advokát v bode 26 svojich návrhov, skutočnosť, že údajné škody sú výsledkom prevádzkovania elektrárne, ktorá bola povolená a spustená do prevádzky pred týmto dňom, je irelevantná.
- 25 V dôsledku toho treba na prvú otázku odpovedať, že článok 17 smernice 2004/35 sa má vykladať v tom zmysle, že s výhradou overení, ktoré prislúchajú vnútroštátnemu súdu, je uvedená smernica z hľadiska *ratione temporis* uplatniteľná na environmentálne škody, ku ktorým došlo po 30. apríli 2007, ktoré však boli spôsobené prevádzkou zariadenia, ktoré bolo v súlade s právnou úpravou o vodách povolené a spustené do prevádzky pred týmto dňom.

O tretej otázke

- 26 Svojou treťou otázkou, ktorú treba preskúmať ako druhú, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa smernica 2004/35, a najmä jej článok 2 ods. 1 písm. b), má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnemu ustanoveniu, ktoré z pojmu „environmentálna škoda“ vylučuje škodu, ktorá má závažné nepriaznivé účinky na ekologický, chemický a/alebo kvantitatívny stav alebo ekologický potenciál príslušných vôd, ak je škoda krytá povolením udeleným na základe tohto vnútroštátneho ustanovenia.
- 27 Vnútroštátny súd sa domnieva, že z ustanovení vnútroštátneho práva vyplýva, že škody vyplývajúce z činnosti povolenej podľa WRG nemožno v zmysle uvedenej smernice považovať za environmentálne škody. Pýta sa na zlučiteľnosť takých ustanovení s článkom 2 bodom 1 písm. b) tejto smernice, ktorej znenie odkazuje na článok 4 ods. 7 smernice 2000/60.
- 28 Článok 2 bod 1 písm. b) smernice 2004/35 nestanovuje, pokiaľ ide o škody kryté povolením, ako všeobecnú výnimku, že tieto posledné uvedené škody nespádajú pod pojem „environmentálne škody“. Toto ustanovenie stanovuje iba odchýlku týkajúcu sa nepriaznivých dopadov, na ktoré sa uplatňuje článok 4 ods. 7 smernice 2000/60.
- 29 Toto posledné uvedené ustanovenie stanovuje, že členské štáty neporušia uvedenú smernicu, keď je neúspech pri dosahovaní dobrého stavu podzemnej vody, dobrého ekologického stavu, prípadne dobrého ekologického potenciálu, alebo pri predchádzaní zhoršenia stavu útvaru povrchovej alebo

podzemnej vody dôsledkom nových modifikácií fyzikálnych vlastností útvaru povrchových vôd alebo zmien úrovne hladiny útvarov podzemnej vody. Členské štáty sa tiež nedopustia porušenia, keď sa nepodarí zabrániť zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody z veľmi dobrého na dobrý v dôsledku nových trvalo udržateľných rozvojových činností človeka.

- 30 Uplatnenie tejto odchýlky predpokladá, že sú splnené podmienky stanovené v článku 4 ods. 7 písm. a) až d) tej istej smernice (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. septembra 2012, *Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias a i.*, C-43/10, EU:C:2012:560, bod 67, ako aj zo 4. mája 2016, *Komisia/Rakúsko*, C-346/14, EU:C:2016:322, body 65 a 66).
- 31 Členské štáty sú povinné odmietnuť povolenie projektov spôsobilých zhoršiť stav dotknutého vodného útvaru, okrem prípadu, že by sa usudzovalo, že na tieto projekty sa vzťahuje výnimka podľa článku 4 ods. 7 smernice 2000/60 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. júla 2015, *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland*, C-461/13, EU:C:2015:433, bod 50).
- 32 Toto ustanovenie sa netýka iba projektov podriadených schváleniu. Vzťahuje sa totiž na akýkoľvek predpoklad zhoršenia vodných útvarov, či už z dôvodu zariadenia alebo z iného dôvodu, a stanovuje prípady, keď sú však členské štáty v súvislosti s takýmto zhoršením oslobodené od povinnosti konať. Z toho vyplýva, že toto ustanovenie nemá vplyv na samotný pojem environmentálna škoda.
- 33 Také konštatovania platia najmä vo veci samej, v ktorej povolenie prevádzkovať predmetné zariadenie bolo vydané pred smernicou 2000/60 a jeho vydanie v tej dobe teda nepodliehalo splneniu štyroch kumulatívnych kritérií článku 4 ods. 7 písm. a) až d) uvedenej smernice. Navyše zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že kolísania vodnej hladiny, ktorým sa pripisuje nadmerný úhyn rýb, vyplývajú z normálneho fungovania povoleného zariadenia.
- 34 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že na tretiu otázku treba odpovedať, že smernica 2004/35, a najmä jej článok 2 ods. 1 písm. b), sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnemu ustanoveniu, ktoré všeobecným spôsobom a automaticky z pojmu „environmentálna škoda“ vylučuje škodu, ktorá má závažné nepriaznivé účinky na ekologický, chemický a/alebo kvantitatívny stav alebo ekologický potenciál príslušných vôd, iba z dôvodu, že škoda je krytá povolením vydaným na základe tohto vnútroštátneho práva.

O štvrtej otázke

- 35 Svojou štvrtou otázkou, ktorú treba preskúmať ako tretiu, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či za predpokladu, že povolenie bolo podľa vnútroštátnych ustanovení vydané bez preskúmania splnenia podmienok uvedených v článku 4 ods. 7 smernice 2000/60, samotný uvedený súd musí overiť, či sú splnené podmienky stanovené v tomto ustanovení na účely zistenia existencie environmentálnej škody v zmysle článku 2 bodu 1 písm. b) smernice 2004/35.
- 36 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že ak projekt môže spôsobiť negatívne účinky pre vodu, môže byť povolený iba v prípade, že sú splnené podmienky uvedené v článku 4 ods. 7 písm. a) až d) tejto smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. mája 2016, *Komisia/Rakúsko*, C-346/14, EU:C:2016:322, bod 65).
- 37 Na určenie, či projekt bol povolený bez porušenia smernice 2000/60, môže súd preskúmať dodržanie podmienok stanovených v článku 4 ods. 7 písm. a) až d) tejto smernice orgánom, ktorý vydal povolenie, pričom treba overiť po prvé, či sa uskutočnili všetky realizovateľné kroky na obmedzenie nepriaznivého dopadu týchto činností na stav dotknutého vodného útvaru, po druhé, či dôvody uvedených činností boli menovite uvedené a vysvetlené, po tretie, či tieto činnosti zodpovedajú nadradenému verejnemu záujmu a/alebo prínosy pre životné prostredie a spoločnosť z dosiahnutia cieľov stanovených v článku 4 ods. 1 tejto smernice sú prevážené prínosmi pre ľudské zdravie,

udržanie bezpečnosti ľudí alebo trvalo udržateľný rozvoj, ktoré by vyplývali z vykonania toho istého projektu, a po štvrté, či očakávané prínosy nie je z dôvodov technickej realizovateľnosti alebo neprímeraných nákladov možné dosiahnuť prostriedkami, ktoré by boli podstatne lepšou environmentálnou voľbou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. septembra 2012, Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias a i., C-43/10, EU:C:2012:560, bod 67).

- 38 Keď však tak, ako to bolo vo veci samej, príslušný vnútroštátny orgán vydal povolenie bez toho, aby preskúmal, či boli dodržané podmienky uvedené v článku 4 ods. 7 písm. a) až d) smernice 2000/60, samotný vnútroštátny súd nie je povinný preskúmať dodržanie podmienok stanovených v uvedenom článku a môže sa obmedziť na konštatovanie nezákonnosti napadnutého aktu.
- 39 Príslušným vnútroštátnym orgánom totiž na povolenie projektu prislúcha preskúmať, či sú splnené podmienky uvedené v článku 4 ods. 7 písm. a) až d) smernice 2000/60 pred vydaním takého povolenia, bez toho, aby bolo dotknuté prípadné súdne preskúmanie. Právo Únie naopak neukladá vnútroštátnym súdom nijakú povinnosť nahradiť príslušný orgán tým, že samy preskúmajú uvedené podmienky, keď tento orgán vydal povolenie bez toho, aby vykonal uvedené preskúmanie.
- 40 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že na štvrtú otázku treba odpovedať, že v prípade, že povolenie bolo podľa vnútroštátnych ustanovení vydané bez preskúmania splnenia podmienok uvedených v článku 4 ods. 7 písm. a) až d) smernice 2000/60, vnútroštátny súd sám osebe nie je povinný overiť, či sú splnené podmienky stanovené v tomto ustanovení na účely zistenia existencie environmentálnej škody v zmysle článku 2 bodu 1 písm. b) smernice 2004/35.

O druhej otázke

- 41 Svojou druhou otázkou, ktorú treba preskúmať ako poslednú, sa vnútroštátny súd pýta, či sa články 12 a 13 smernice 2004/35 majú vykladať v tom zmysle, že bránia ustanoveniu vnútroštátneho práva, ako je ustanovenie dotknuté vo veci samej, ktoré neumožňuje osobám s rybárskym povolením podať návrh na začatie konania týkajúceho sa environmentálnej škody v zmysle článku 2 bodu 1 písm. b) tejto smernice.
- 42 Podľa vnútroštátneho súdu § 11 ods. 1 B-UHG stanovuje, že fyzické alebo právnické osoby, ktorých práva môžu byť porušené z dôvodu environmentálnej škody, môžu od príslušného správneho orgánu požadovať, aby prijal opatrenie na ukončenie tohto porušenia. Ustanovenie § 11 ods. 2 druhý pododsek B-UHG v súvislosti s vodnými útvarmi spresňuje, že sa možno dovolávať „práv existujúcich v zmysle § 12 ods. 2 WRG“ bez toho, aby v ňom bolo uvedené rybárske povolenie. Vnútroštátny súd vysvetľuje, že doslovný výklad týchto ustanovení bráni tomu, aby osoby s rybárskym povolením podali žalobu v oblasti životného prostredia z dôvodu škôd, ktoré ovplyvňujú ich rybárske povolenia.
- 43 Rakúska vláda tvrdí, že skutočnosť, že osoby s rybárskym povolením nie sú výslovne uvedené v § 12 ods. 2 WRG, na ktorý odkazuje § 11 ods. 1 B-UHG, patrí do diskrečnej právomoci, ktorú má podľa článkov 12 a 13 smernice 2004/35.
- 44 V tejto súvislosti treba konštatovať, že článok 12 uvedenej smernice určuje kategórie právnických alebo fyzických osôb, ktoré sú oprávnené predložiť pozorovania týkajúce sa prípadov environmentálnych škôd. Tieto tri kategórie sú zložené z osôb, ktoré sú postihnuté alebo by mohli byť postihnuté environmentálnou škodou, majú dostatočný záujem o rozhodovanie týkajúce sa environmentálnej škody alebo sa odvolávajú na porušenie práva, kde to zákon o správnom konaní členského štátu požaduje ako podmienku.

- 45 Ako uviedol generálny advokát v bode 72 svojich návrhov, znenie článku 12 ods. 1 smernice 2004/35 vymenováva tri kategórie fyzických alebo právnických osôb, ktoré majú aktívnu legitimáciu alternatívne a samostatne. Stanovuje tri rôzne kategórie osôb, ktoré môžu podať návrh na začatie konania uvedený v článkoch 12 a 13 tejto smernice.
- 46 Úplné a správne prebratie tejto smernice vyžaduje, aby tieto tri kategórie osôb mohli predložiť pozorovania týkajúce sa prípadov environmentálnych škôd, aby mali možnosť podať na príslušný orgán žiadosť o prijatie opatrení podľa uvedenej smernice, a teda aby mohli podľa článkov 12 a 13 tej istej smernice podať návrh na začatie konania na súd alebo akýkoľvek iný príslušný verejný orgán.
- 47 Hoci členské štáty majú širokú mieru voľnej úvahy pri určení, čo predstavuje „dostatočný záujem“, pojem stanovený v článku 12 ods. 1 písm. b) smernice 2004/35, alebo „porušenie práva“, pojem stanovený v článku 12 ods. 1 písm. c) tejto smernice, nemajú takú širokú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o právo podať žalobu, ktoré majú osoby postihnuté alebo ktoré by mohli byť postihnuté environmentálnou škodou, ako to vyplýva z článku 12 ods. 1 písm. a) uvedenej smernice.
- 48 So zreteľom na znenie článku 12 smernice 2004/35 sa zdá, že by osoby s rybárskym povolením mohli patriť do troch kategórií vymedzených v článku 12 ods. 1 tejto smernice. Zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že tieto osoby podľa vnútroštátneho práva nemôžu podať návrh na začatie konania v zmysle článku 13 uvedenej smernice týkajúceho sa environmentálnej škody v zmysle článku 2 bodu 1 písm. b) tej istej smernice. Vnútroštátna právna úprava tým, že z práva podať žalobu vylučuje všetky osoby s rybárskym povolením, zbavuje práva podať žalobu veľký počet jednotlivcov, ktorí by mali patriť do jednej z troch kategórií vymedzených v článku 12 smernice 2004/35.
- 49 Výklad vnútroštátneho práva, ktorý zbavuje všetky osoby s rybárskym povolením práva podať návrh na začatie konania v dôsledku environmentálnej škody prejavujúcej sa v náraste úmrtnosti rýb, napriek tomu, že sú priamo dotknuté touto škodou, nerešpektuje rozsah uvedených článkov 12 a 13 a je teda nezlučiteľný s uvedenou smernicou.
- 50 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na druhú otázku odpovedať, že články 12 a 13 smernice 2004/35 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia ustanoveniu vnútroštátneho práva, ako je ustanovenie dotknuté vo veci samej, ktoré neumožňuje osobám s rybárskym povolením podať návrh na začatie konania týkajúceho sa environmentálnej škody v zmysle článku 2 bodu 1 písm. b) uvedenej smernice.

O trovách

- 51 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 17 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES z 23. apríla 2009, sa má vykladať v tom zmysle, že s výhradou overení, ktoré prislúchajú vnútroštátnemu súdu, je uvedená smernica z hľadiska *ratione temporis* uplatniteľná na environmentálne škody, ku ktorým došlo po 30. apríli 2007, ktoré však boli spôsobené prevádzkou zariadenia, ktoré bolo v súlade s právnou úpravou o vodách povolené a spustené do prevádzky pred týmto dňom.**

2. **Smernica 2004/35, zmenená a doplnená smernicou 2009/31, a najmä jej článok 2 ods. 1 písm. b), sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnemu ustanoveniu, ktoré všeobecným spôsobom a automaticky z pojmu „environmentálna škoda“ vylučuje škodu, ktorá má závažné nepriaznivé účinky na ekologický, chemický a/alebo kvantitatívny stav alebo ekologický potenciál príslušných vôd, iba z dôvodu, že škoda je krytá povolením vydaným na základe tohto vnútroštátneho práva.**
3. **V prípade, že povolenie bolo podľa vnútroštátnych ustanovení vydané bez preskúmania splnenia podmienok uvedených v článku 4 ods. 7 písm. a) až d) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločstva v oblasti vodného hospodárstva, vnútroštátny súd sám osebe nie je povinný overiť, či sú splnené podmienky stanovené v tomto ustanovení na účely zistenia existencie environmentálnej škody v zmysle článku 2 bodu 1 písm. b) smernice 2004/35, zmenenej a doplnenej smernicou 2009/31.**
4. **Články 12 a 13 smernice 2004/35, zmenenej a doplnenej smernicou 2009/31, sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia ustanoveniu vnútroštátneho práva, ako je ustanovenie dotknuté vo veci samej, ktoré neumožňuje osobám s rybárskym povolením podať návrh na začatie konania týkajúceho sa environmentálnej škody v zmysle článku 2 bodu 1 písm. b) uvedenej smernice.**

Podpisy